మా యింట్లో పిల్లి

పిల్లులకీయితర జంతువులకీ తెలివి తేటలులేవనీ, ప్రపంచంలో వున్న తెలివి తేటలన్నీ మనిషిలోనే మూర్తీభవించినవనీ, చెప్పేవాళ్ళకీ నాకూ స్నేహం లేదు. అలాగని చెప్పి అన్ని జంతువులతోటీ నేను నేస్తంకట్టను. ఆమాట కొస్తే కుక్కకీ నాకూ పరమ శత్రుత్వము. కారణము - కుక్కకూ ఇంగ్లీషు వాడికీ పరమస్నేహం కాబట్టి.

పిల్లిమీద నాకు ఒకమోస్తరు కోపం. అయినప్పటికీ దానిమీద అభిమానం లేక పోలేదు. ఏమంటారా-మా మేనత్త-ఆవిడకు నేనంటే చాలా మమకారం. నేను వాళ్ళింటి కెప్పుడు వెళ్ళినా చాలా ఆదరించి, వచ్చావా నాయనా అని, నాకు జంతికలుచేసి పెట్టుతుంది కాబట్టి-ఒకపిల్లిని పెంచు తుంది. అన్నట్టు చెప్పడం మరిచిపోయాను; మా మేనత్త వితంతువు. వితంతువులకీ పిల్లులకీ ఒకమోస్తరు సంబంధం వుండివుండాలి; ఈ జన్మంలో కాకపోయినా పూర్వజన్మంలో నైనాను. లేకపోతే, వారిద్దరికీ యింతటి మక్కువ ఎందు చేతనో నాకు బోధపడడంలేదు. నా అదృష్టమేమోకాని-దురదృష్టం అనండి మీయిష్టం-నేను ఎందరో వితంతువులను చూచాను. ప్రతీ వితంతువూ ఒకపిల్లిని-తెల్లపిల్లీ, గండుపిల్లీ, నల్లపిల్లీ, పొడలపిల్లీ, పిల్లికళ్ళపిల్లీ, ఇంగ్లీషు పడుచుల్లాగ నీలి కళ్ళపిల్లీ-ఏదో ఒక పిల్లిని పెంచడమే చూచాను. వెనకటికి ఎవరో ఒక యిల్లాలు వుండేదిట, మా మేనత్త చెప్పేది.

ఆవిడకు పెంచుతూన్న పిల్లంటే ప్రాణం. వారాని కొకమాటు దానికి నూనెరాసి కుంకుడుకాయ పులుసుతో రుద్ది తల నీళ్లు పోసేదిట! చెవులో నూనెకూడా పోసేదట! మధ్యాహ్నం వంట చేసుకొని, తా నింత తిని పిల్లి కింత పెట్టి, వీధి అరుగు మీద కూచుని, చేటలో పెసరపప్పు ఎండలో బెట్టి, పిల్లిని ఒళ్లో కూచోబెట్టుకొని, కాకుల్ని కొట్టుతూ, గులివి తెడ్డుతో గులివి తీసేదిట! ఎంత మాకారమో! అయితే స్వేచ్ఛ కోరి, యిష్టానుసారం తిరిగి, మనుష్యులను లక్ష్యపెట్టని, పిల్లి యిన్ని విధాలుగా యిబ్బంది పెట్టుతూఉంటే ఎలాగ వూరుకుందో అనుకుంటాను. కాని యీపిల్లి సామాన్యపు పిల్లి కాకపో వచ్చును. పూర్వజన్మంలో, బహుశా యీ వితంతువుకు దగ్గిరబంధు వని మాత్రము నా నిశ్చితాభిప్రాయం. ఎలక లని పట్టి చంపడానికని పిల్లిని పెంచుతారుగాని, వాస్తవానికి పిల్లి ఎలకలని పట్టదని నా నమ్మకం. తినడానికి తగినంత వున్నట్లయితే, ఏపిల్లీ ఏ ఎలకజోలికీ వెళ్ళదని నేను నమ్ము తాను. యదార్థానికి పిల్లులున్నచోటే ఎలకలు ఎక్కువగా వుంటాయి. కడుపునిండిన పిల్లిదగ్గర ఎలకలు తైతక్క లాడతాయి.

ఈసంగతి ఒక దేశపు గవర్నమెంటువారు బాగా గ్రహించి నట్లు తోస్తుంది. ఆ మధ్య ఖర్చు తగ్గించడానికి ప్రయత్నాలు చేస్తూ తక్కువ ఉద్యోగస్తుల జీతాలు, స్కూలు మేస్టర్ల జీతాలూ తగ్గించారు. ఆరీతిగానే పిల్లుల కిచ్చేభత్యంకూడా తగ్గించినట్లు తెలియవస్తోంది. ఏదో వూళ్లో ఏదో ఆఫీసులో ఎలకలు విస్తారముగా వున్నాయట. ఆ ఎలకలబాధ పడలేక,

ఆ ఆఫీసులో ఒకపిల్లికి ఉద్యోగం యిచ్చారట! ఆపిల్లి యథా విధిగా తన విహితధర్మము నిర్వహిస్తూ, దొరతనము వారు వేతనరూపకముగా యిచ్చే భృత్యము ననుభవిస్తూ, లోక ముతో సంతృప్తి జెంది వుండేదట. ఆ మధ్య జీతములు తగ్గిస్తూ పిల్లి భృత్యమును ఆ దొరతనము తీసివేసినారు. తీసి వేస్తూ అన్నారట, "ఎలకలను తినే పిల్లికి వేరే ఆహారంకోసం భృత్య మెందుకు? భృత్యంతో ఆహారము కొనివేస్తే అది మళ్లీ ఎలకలను ముట్టదు కాబట్టి, ఎలకలను ముట్టనిపిల్లి ఆఫీసు కెందుకు?" అని. ఆమాట నిజము. ఇందులో ఇంకో విశేషం వుంది. జీతములు తగ్గుటచే, బాధపడుచున్న వాళ్ళము, స్కూలు మేష్టర్లము, మేమొక్కరిమే అని వాళ్ళు విల పిస్తూంటే, వాళ్ళకు సహవాసంగా పిల్లికూడా దొరికింది. ఈ మార్జాల సహవాసమును స్కూలుమేష్టర్లకు కల్పించి నందుకు, ఆ తెగవారందరూ ఆ గవర్నమెంటు బుద్ధివైభవ మునకు సంతోషిస్తూ, వారియెడల కృతజ్ఞత కలిగి వుంటా రని నేను దృఢముగా నమ్ముచున్నాను. ఇట్లా వున్నట్లయితే వారికి కుక్క మున్నగు యితరజంతువుల సహవాసముకూడ అచిరకాలములోనే సమకూరగలదని నమ్ముచున్నాను. మా మేనత్తమీద నాకు మక్కువ. ఆకారణంచేత ఆవిడిపిల్లిమీద నాకు అభిమానం. ఎంత అభిమానం వున్నా రాత్రి భోంచేసి, పరుపు వేసుకొని పండుకొని, మంచి నవల చదువుకుంటూ న్నప్పుడు, సద్దులేకుండా వచ్చి భ్రష్టుపిల్లి-వెధవపిల్లి - పక్కను పడుకొని, గుర్రుమంటూంటే, ఎవళ్ళకి ఒళ్ళు మండుకుపోదు- వితంతువులకు తప్ప. ఆసంగతి అలా వుండగా శుబ్భరంగా

అరటిఆకు వేసుకొని, యిష్టమైన పదార్థాలు ఆప్యాయంగా తినే సమయాన్ని, ఎదూరుగుండా కూచుని ఈపిల్లి రెప్ప వెయ్యకుండా చూస్తూ, నీవు తినే అన్నంముద్దలు లెక్క పెట్టుతూంటే, ఒళ్లు మండుకుపోతుందా పోదా? ఏమంటారా,- మనం హిందువులము కాబట్టి, దృష్టిదోషం అంటే నమ్మకం యింకా పోలేదు. పచ్చకళ్ళతో యీ పిల్లి యీ విధంగా చూస్తూంటే, దృష్టిదోషం తగలదని ఎలాగ అనుకోగలము? అన్నం అరగక అజీర్ణరోగము రాదని ఎలాగ అనుకోగలము? ఆ సమయంలో, పక్కనున్న నీళ్లచెంబు తీసుకొని మొహం బద్దలగొట్టవలె నని బుద్ధి పుట్టకబోదు. నీళ్ల చెం బంటే జ్ఞాపకం వచ్చింది. పిల్లి అంటే నాకు కోపానికి ఒక కారణం వుంది. తల్లితండ్రుల గుణాలు కొన్ని గాకపోయినా కొన్నైనా పిల్లలకు వస్తాయని చెప్పుతారు. పిల్లిని చూచి అసహ్యించుకోవడం అనేగుణం నాకు మా అమ్మనుంచి వచ్చింది. మా అమ్మ చాలా ఆచారమంతురాలు. కడిగిందే కడుగుతూ, తోమిందే తోముతూ, స్నానాలమీద స్నానాలుచేస్తూ మాకు సాధారణంగా మూడోజామునగాని భోజనం పెట్టేది కాదు. ఆవిడకూ పిల్లికీ బద్ధవైరం. ఆవిడున్నచోట పిల్లి వుండదు. పిల్లి వున్నచోట ఆవిడ-పిల్లిని వుండనియ్యదు. ఎందుచేతనంటే?

పిల్లికి ఆచారం తెలియదు. ఎప్పుడేనా స్నానం చేస్తుందో లేదో మనకు తెలియదు. మనం ఎరిగినంతమట్టుకు చూస్తూన్నంతమట్టుకు దానికి స్నానంలేదు. తరువాత అది అన్నం తిని మూతి కడుక్కోదు. మా అమ్మకు దానిమీద కోపానికి

యిదే ప్రధానకారణం. పిస్తళ్ళల్లో మిగిలిన అన్నం మెతుకులు రెండు తిని యీ పిల్లి యింట్లోవున్న వస్తువులన్నీ ముట్టుకుంటుంది. మా అమ్మగానీ దానిని ఆ సందర్భంలో చూచినట్లయితే, దాని నుద్దేశించి ఒక చిన్న ఉపన్యాసం చేసేది,- "ఎక్కడ దాపరించిందమ్మా యీ వెధవపిల్లి? నూరుకళ్లతో చూస్తున్నా, ఎక్కడా వుండేమార్గం అగుపడదు. ఎక్కడకని, నేను చూడగలను? పోనీ, దాన్ని పట్టుకొని సంచీలో పెట్టి ఎక్కడేనా వదలిపెట్టిరమ్మంటే చెవిని బెట్టరు. (యిది మొగాళ్లను ఉద్దేశించి). ఇది పూర్వజన్మంలో, నాకు సవితికాబోలు. లేకపోతే యిలా వేపుకు తింటుందా? ఎంతమట్టుకని చూస్తూ వూరుకోను? మెతుకులన్నీ పొట్ట విచ్చేలాగ తిని ఆ అంటమూతితో యింట్లో కూరలబుట్ట ముట్టుకుంది. దాన్నంతా యిప్పుడు కడుక్కు చావాలి. ఆ అంటమూతితో ఊరగాయలకుండ ముట్టుకుంటే ఇంకేమేనా వుందా?" ఇత్యాదిగా గబగబ ఒక ఉపన్యాసం యిచ్చి చెంబెడు నీళ్లు తరుముకువెళ్లి దాని నెత్తిమీద పోసి దావిడ-చచ్చి స్వర్గాన్నుంది. అంట మూతిపిల్లికి, ఆ చెంబెడు నీళ్లతోనూ శుద్ధి అయేది. ఒక్కొక్క గండుపిల్లి తప్పించుకుపోయేది కూడాను. ఆ సందర్భంలో మా అమ్మకు కోపమూ దుఃఖమూ ఇంతా అంతా కాదు. ఎంచేతనంటే-ఈ వెధవ పిల్లి ఊరూరూ ఇల్లిల్లూ తిరిగి, అందరి ఎంగిళ్లూ కలిపివేసి, ఆఎంగిలి మాయింటికి మళ్లీ తీసుకు వస్తుందని. మా అమ్మ అప్పుడప్పుడు పిల్లిని పట్టుకోడానికి ప్రయత్నించేదికూడాను. ఖర్మంచాలక ఏదేనా ఒక పిల్లి దొరకినట్లయితే దాన్ని

బిందెలో వేసి, బిందెనిండా బట్టలువేసి, నీళ్ళకు వెళ్ళేటప్పుడు కాలవకు తీసుకు వెళ్ళేది. అక్కడ ఆ పిల్లిని వదలి పెట్టి, రెండుదాన్ని తిట్టి, బట్టలు వుతుక్కొని, స్నానంచేసి, మడినీళ్ళ బిందెతో యింటికి వచ్చేది. ఇంట్లోకి వచ్చి, నీళ్ల బిందె దింపి "విరగడైందమ్మా వెధవపిల్లి" అనేది. అనీ అనడంతోనే మ్యావని ఆపిల్లే గదిలో పెట్టెమీదనుంచి దిగి ప్రత్యక్ష మయేది.

ఏలాగైతేనేమి నాకు పిల్లిమీద కోపానికి మా అమ్మే కారణం. ఇంక మా పిల్లిసంగతి. మా అమ్మ బతికి వున్నన్నాళ్ళూ మా యింట్లో పిల్లి కాలుపెట్టలేదు. దరిమిలాని ఒక పిల్లి-పాపము చూలాలు-మా యింటికివచ్చి యిల్లంతా సోదా చూచి వెళ్ళింది. కొన్నాళ్లు పోయాక, ఒక తెల్లపిల్లి పిల్లని మా యింటి దగ్గిర వప్పగించింది. దాన్ని పూర్వపు అలవాటును బట్టి తరిమివెయ్యడానికి ప్రయత్నం చేశాము. ఎంత చేసినా, మాయిల్లు మాత్రం అది వదిలేదికాదు. ఇల్లంతా కర్రతీసుకు తరిమి, ఇంట్లోంచి వెళ్ళిపోయిందని అనుకుంటూంటే, ఏబుట్టలోంచో, ఏపొయ్యి పెడలోంచో, ఏ అలమారు లోంచో మ్యావు అనేది. దాన్ని తరిమేమార్గం దొరక్క, పోనీ మా అమ్మ లేదుగదా పిల్లి వుంటే ఏమి పోయిందని వూరుకున్నాం. ఊరుకోవడానికి యింకో కారణం కూడా వుంది. మా చంటమ్మాయికీ, యీపిల్లిపిల్లకీ, ఒకవిధమైన స్నేహం కుదిరింది. మా అమ్మాయి దగ్గిరకు వెళ్ళి తోక లాగినా, చెవులు పీకినా, ఊరుకునేది ఈపిల్లి. మేమెవరమేనా దగ్గిరకు వెళ్లితే మాత్రం పారిపోయేది. కొత్తలో మా

అమ్మాయి, పిల్లిని వింతగా చూచేది కాని దగ్గరకువెళ్ళేది కాదు. రానురాను దానిదగ్గరగా వెళ్ళి దానితో ఆడుకొనేటి ఒక ఆటబొమ్మతో ఆడుకొన్నట్లు. అంటే జ్ఞాపకంవచ్చింది- ఒకనాడు ఒక ఇల్లాలు చంటిపిల్లను చంకబెట్టుకొని, చుట్టపు చూపుకు వచ్చింది మాయింటికి. చంటిపిల్లను నడవలో వదలి, ఆవిడ మాఅమ్మాయి తల్లితో గుమ్మంముందర కూచుని కబుర్లు చెప్పుతోంది. మా అమ్మాయి చంటిపిల్లను చూచి దగ్గరగా వెళ్ళింది.

ఇద్దరూ కొంచెం ఎడంగా కూచుని ఒకరినొకరు పరకాయించి కొంత సేపు చూచుకున్నారు. ఒకరి నొకరు కొంత సేపైనతరువాత తాకినారు. తరువాత ఒకరినొకరు లాగి చూచుకున్నారు. చివరకు ఒకరినొకరు ఒకబొమ్మగా నిశ్చయం చేసుకున్నారు. చేసుకుని ఒకరిజుట్టు ఒకళ్లు పట్టుకుని లాగుకోవడం ప్రారంభించారు.

"ఊఁ"

"ఊఁ"

"ఊఁ ఊఁ"

"ఊఁ ఊఁ"

తరువాత రోదనాలధ్వని విని ఇద్దరు పిల్లలనీ, తల్లులు విడిపించారు. ఆ చంటిపిల్లలాగ యీపిల్లిపిల్ల, మాఅమ్మాయితో కలియబడి దెబ్బలాడలేదు అందుచేత ఆపిల్లిపిల్ల దగ్గర మాఅమ్మాయికి చనువు.

ఈ పిల్లిపిల్లను యింట్లో వుంచడానికి ఇంకోకారణంకూడా కద్దు. మా అబ్బాయికి కూడా ఈపిల్లిపిల్లంటే ఎంతో సరదా.

పిల్లిపిల్లకు మాత్రం మావాడంటే అతిభయం. పిల్లిపిల్ల నెమ్మదిగా ఒకమూల కూచుని, హాయిగా కళ్లుమూసుకొని, ప్రపంచాన్ని మరిచిపోతూన్న సమయంలో, మావాడు నెమ్మదిగా దాని వెనకాలే వెళ్ళి తోక లాగుతాడు. అది ఏమి జరిగిందో గ్రహించలేక దిక్కుతోచకుండా పరుగెత్తుతుంది. మావాడు గంతువేసి నవ్వుతాడు. ఒక్కొక్కప్పుడు పిల్లిపిల్లను కఱ్ఱపుచ్చుకొని యిల్లంతా తరుముతాడు. కూడాను. మావాడికి పిల్లిమీాద ఎంత అభిమానం అంటే—

ఒకనాడు “ఒరే అబ్బాయీ, వంటింట్లో ఎవరూ లేరు. పిల్లివచ్చి ఏమేనా ముట్టుకోగలదు చూస్తూండు” అన్నాను.

కొంతసేపు వంటింట్లోకూచోనిఉండి తరవాత మావాడు వచ్చి “నాన్నా, నాన్నా, పెద్దపిల్లా? చిన్నపిల్లా?” అన్నాడు. చిన్నపిల్లి అంటే వాడి కంతప్రేమ.

ఒకనాడు మావాడు పిల్లిపిల్లతో ఆడుకుంటున్నాడు. మేము చూసీ చూడకుండా ఊరుకున్నాము. కొంతసేపటికి మావాడు మాదగ్గిరకు వచ్చి నవ్వడం మొదలు పెట్టేడు. మాకు అర్థమయిందికాదు. “ఎందుకురానవ్వుతా” వంటే మాట్లాడడు. అప్పుడు అక్కడ వారెవరో “పిల్లేదిరా” అన్నారు. మావాడు గట్టిగా నవ్వి “నూతులోపడవేశాను” అన్నాడు. ఎక్కడ పిల్లిబ్రమ్మత్య వస్తుందో అనిదాన్ని కష్టపడి పయికి తీశాము. తీసినందుకు విశ్వాసమేనా చూపకుండా, అది పారిపోయింది. మావాడు చేసినపని చెడ్డపనిఅని యిదిచదివేవాళ్లందరూ అనుకుంటున్నారని నాకు అనుమానంగా వుంది. మావాడి మనస్సులో వున్నవూహాలే వాళ్లందరకూ వుంటే, మావాడికి వున్న

ఉత్సాహము, జంతువుల మీద ప్రేమా, చదువు సంధ్యలుమాని పిల్లిపిల్లలతోటీ కుక్కపిల్లలతోటీ ఆడుకుందామనే ఆసక్తి వాళ్లందరకూ ఉన్నట్లయితే, మావాడికివలెనే వారందరూ కూడా ప్రత్యేకంగా ఒకపిల్లిపిల్లను సంపాదించి నూతులో పడవేస్తారనే నానమ్మకం. అట్లా పడవెయ్యక పోయినట్లయితే, అధమపక్షం ఆలాగ పడవెయ్యడానికి యిచ్ఛయేనా లేకున్నట్లయితే వారియెడ నాకుగల సదభిప్రాయము మార్చుకో వలసి వస్తుందని వినయ పూర్వకంగా మనవిచేస్తున్నాను.

ఎన్ని కారణాలువున్నా ఈపిల్లి యింట్లో వుండడం నాకు మట్టుకు చాలా అయిష్టంగావుంది. ఏమంటే, తెల్లవారగానే కళ్ళు నులుపుకొని, శ్రీరాముని తలచుకొని, కళ్లు తెరిచేటప్పటికి—ఎదూరుగా సిద్ధం యీపిల్లి. ఏదైనా తొందరపనిమీద వెళ్లవలె నని గడప దాటి గుమ్మాలు దిగుతూవుంటే—ఎదూరుగా సిద్ధం యీపాడుపిల్లి. నేనిలాగంటే యిదంతా మూఢ విశ్వాసం అంటారు దొరలు. ఆమాటకువస్తే దొరలకి మాత్రం లేవా మూఢవిశ్వాసాలు? "దీనిమొహం ఈడ్చా, తెల్లారకుండావచ్చి నామొహం ఎదట పడింది, ఈపాడుపిల్లి" అని మనం అఘోరిస్తే, వాళ్లు—అంటేఇంగ్లీషు దొరలు—తెల్లారి టప్పటికి నల్లపిల్లిగానే కళ్లముందర పడ్డట్లయితే ఆవేళ ఏదో చక్రవర్తిత్వం వచ్చినట్లు సంతోషిస్తారు.

ఇదిమాత్రం మూఢవిశ్వాసం కాదూ? నట్టిగడ్డిబండి ఎదురుపడ్డట్లయితే తక్షణం కళ్లు మూసుకొని, ఒకకోరిక కోరుకొని, బండి పోయేదాకా కళ్లుతెరవకుండా వున్నట్లయితే ఆకోరిక తప్పకుండా సిద్ధిస్తుం దని వాళ్ల నమ్మకం—బండి

డా.

మాత్రం కళ్లు మూసుకున్నప్పుడు మీదనుంచి పోకుండా వుంటే సరి.

గుండుసూది దొరికితే లాభం ఆరోజున. కత్తిర విడదీసి వున్నది చూస్తే ఆనోజున కలహం. ఎవరేనా తుమ్మినప్పుడు మనము 'చిరంజీవ' అన్నట్లే, వాళ్లు "భగవంతుడు నిన్ను రక్షించుగాక," అంటారు. సోమవారం తుమ్మితే అపాయం. మంగళవారం తుమ్మితే కొత్తవాళ్లవుపిస్తారు. బుధవారం వుత్తరం వస్తుంది. గురువారం మంచిది. శుక్రవారపుతుమ్ము దుఃఖావహము. శనివారపు తుమ్ము వలన మరునాడు ప్రేయసి లభ్యమవుతుంది. లేవకముందు ఆదివారం తుమ్మినట్లయితే భోజనానికి ముందే నీమనోహారిణి దర్శన మబ్బుతుంది. ఇవి వాళ్ల కొన్ని నమ్మకాలు. వాళ్లమాటెందుకు మనకు ? ఇంక మనపిల్లిసంగతి.

చిన్నతనంలో మాఅమ్మ జోలలుపాడేటప్పుడు నాకు పిల్లి మీద గొప్ప అభిప్రాయం వుండేది. ఆ అభిప్రాయానికి కారణము పిల్లియొక్క గొప్పతనమో పాట గొప్పతనమో నేను నిర్ణయించలేక పోతున్నాను. ఆపాటలు యిక్కడ రాస్తాను. మీరు నిర్ణయించగలరేమో చూచుకోండి.

౧. ఉళళ ……. హాయీ

హాయివారమ్మాయి నీళ్ల కెళ్లింది,
పాలైన యివ్వవా ఓ కుక్క పిల్లా ?
ఉళళ ……. పిల్లీ
పిల్లమ్మ వెళ్లింది పల్లెలు దాటి,
అబ్బాయి వెళ్లేడు రచ్చల్లు దాటి.

౨. ఉళళ.........పిల్లీ

పిల్లిరావే తల్లి పిల్లలమఱ్ఱీ,
మఱ్ఱికిందా వాడు తొఱ్ఱి నాగన్న!
తొఱ్ఱినాగన్నకూ తోడెవ్వరమ్మా?
గుఱ్ఱాలు కాసేటి గురవడే తోడు.

౩. పిల్లి వారింటికీ చల్ల కెడితేను,
అల్లవారీకుక్క భౌంయి మన్నాది;
నా కాళ్ల గజ్జెలు ఘల్లుమన్నాయి;
నాచంకలో బిడ్డ కేరు మన్నాడు.

౪. హాయి హాయీ హాయి ఆపదలుకాయి
చిన్నవాళ్లను కాయి శ్రీ వెంకటేశా
పిల్లమ్మ కన్నుల్లు బీరపువ్వుల్లూ,
అబ్బాయి కన్నుల్లు కలవ రేకుల్లూ;
చిన్నారి పొన్నారి చిరుతవే నీవు,
చిగురుపొమిడికింద చిన్నకోవిలవు॥ హా.

నిర్ణయించలేకపోయినా యీ గొప్పతనం పాటదీ కాదు. పిల్లిదీకాదు. మాఅమ్మదని నాదృఢాభిప్రాయం.

పిల్లిమీద అభిమానం వున్నా, లేకపోయినా, మా యింట్లోపిల్లికి మాత్రం నేను అన్నం తినీటప్పుడు ఒక్క మెతుకైనా విదపలేదు. మాకుఱ్ఱాడుమాత్రం కొంచెం అన్నం పెట్టేవాడు. నేను చూచి వూరుకునేవాణ్ణి. ఒకనాడు ఎంచేతనో కోపం వచ్చి, ఒకమెతుకేనా యింట్లో దొరక నిచ్చేనుకాను. ఏలాగైనా రెండుమెతుకులు పొట్టలోవేసు కోవాలని పిల్లి ప్రయత్నించింది గాని లాభం లేకపోయింది.

అది వెళ్లిపోయి కొంతసేపటికి వాళ్లమ్మను తీసుకువచ్చింది. వాళ్లమ్మతో వీళ్లు అన్నం పెట్టడంలేదని ఫిర్యాదుచేసింది కాబోలు. అది సంగతిసందర్భాలు కనుక్కుందా మని వచ్చి వుంటుంది. వాళ్లమ్మతో ఫిర్యాదుచెయ్యడం యిది మొదటి పర్యాయం కాదు. వాళ్లమ్మ మా యింట్లో దాన్ని ప్రవేశ పెట్టిన కొత్త ప్రియాన్ని పిల్లిపిల్ల మా పరుపుచుట్టలమీద పండుకునీది. వాళ్లమ్మ మా యిల్లు అంతా సోదాచూచి యిక్కడ పండుకుంటూవుండు, యిప్పుడిప్పుడు యీయీ వస్తువులు తింటూవుండు. అని నీతిబోధలుచేసి వెళ్లిపోయింది. ఆ రీతిగా అది పండుకుంటూవుండేది. ఒకనాడు నేను పరుపు తీసుకోవలసివచ్చి పరుపుచుట్టమీద చెయ్యివేతును గదా వెచ్చగా మెత్తగా ఏమిటో తగిలింది. ఇదేమిటి చెప్మా అని, దీపం తీసుకువచ్చి చూసేసరికి యీవెధవపిల్లి ముడిచిపెట్టుకు పండుకుంది. చాలకోపం వచ్చిందినాకు. కర్ర చేత్తోపుచ్చుకు తరమడం మొదలుపెట్టేను. హోరున వాన కురుస్తోంది బయట. ఎలాగైతేనేమి యింట్లోంచి వానలోకి కొట్టేశాను. మరునాడు తగవుతీర్చడానికి వాళ్లమ్మ వచ్చింది పిల్లను వెంట బెట్టుకుని. రెండుపిల్లులూ యిల్లంతా చూచుకున్నాయి. వాళ్లమ్మ వెళ్లిపోయింది.

ఇంకోమారు ఏమి జరిగిందంటే.—

సాయంకాలం అవడంతోటే పాలవాడు చిన్నచెంబుతో పాలిచ్చి వెళ్లిపోయాడు. ఆ చెంబుతోనే పాలుకాచి అవి భోజనానంతరం తాగి మేమంతా విశ్రమిస్తున్నాము. ఇంతట్లోకే ఏమూలనుంచో పిల్లిపిల్లవచ్చి చెంబును సమీపించింది.

అంచులు, ప్రక్కలూ జాగ్రత్తగా నాకింది. ఒకకాలు చెంబు మీద పెట్టి లోపలచూచి నెమ్మదిగా తలదూర్చి, లోపల కూడా నాకడం ప్రారంభించింది. పూర్తిగా నాకివేసిన తర వాత తలతీసుకోవడానికి తల యెత్తింది. తలతోకూడా చెంబు లేచింది. చెంబు నేలనుకొట్టింది. మళ్లీ తలయెత్తింది. చెంబు మళ్లీ లేచింది. పిల్లికి గాభరాపుట్టింది. రంయి రంయి మని చెంబు నేలను కొట్టుతూ యిల్లంతా పరుగెత్తడం ప్రారంభించింది పిల్లి. మా అమ్మాయి కేరుమని ఏడవడం ప్రారంభించింది. మా అబ్బాయీ, తల్లీ మంచంమీద కెక్కి నిలబడ్డారు. వుమ్మరావులవంటి మొగాళ్లము మేమిద్దరం దాని వెనక పరుగు దొరకించుకున్నాం. మాకు దొరికితేనా అది. అది ముందూ మేం వెనకాను. "తలుపులేనా తీసేయ్యండి బయటికి పోతుందేమో" అంది, నాభార్య. "చెంబుమాటేమిటి?" అన్నాను నేను. "పిల్లి బ్రహ్మహత్య వస్తుందేమో!" అంది నాభార్య. టక్కు టక్కున నేలమీద చెంబు కొట్టుతూ ముందరకు వెనక్కు, పక్కలకి, ఎగరడం, దూకడం, గెంతడం—ఇల్లంతా అల్లకల్లోలం ఐంది. పట్టుకుని తీసేద్దామంటె మాకు దొరకడంలేదు. ఏమిసాధనం? "అయ్యో అయ్యో! లాంతరు దీపం పడగొట్టింది. చెంబు దాన్నేసి కొడుతోంది. చూస్తూ వూరుకుంటారేం?" వూరుకోక ఏమిటిచేసేది?

వెనకటికి ఒకయిల్లాలు యింట్లోకి తేలువస్తే "చూస్తూ వూరుకుంటారేమిటి? మొగాళ్లనేనా పిలుచురాకూడదా" అందిట భర్తతో! "నాన్నా, నాన్నా, నాపలకనేసి కొడుతోంది చెంబు" అన్నాడు మావాడు. మాఅమ్మాయి

ఏడుపు విడవడంలేదు. పిల్లికి గాభరా ఎక్కువైపోతోంది. దాని మనస్సులో ఏమేమి వ్యూహాలు పరుగువాఅుతున్నాయో గ్రహించటం కష్టం. మగవాళ్లం మేమిద్దరమూ పంచకట్టు బిగుంచుకున్నాం. రెండు వేపులా కాసేము.

"పట్టుకో"

"పట్టుకో"

మమ్మల్ని తప్పించుకొని చెంబుముఖంతో పిల్లి నడవలోకి వెళ్లింది. మేము నడవలోకి వెళ్లేము. "ఈమాటు అలా కాదోయి, జంబుకానా తీసుకురా" అన్నాను.

జంబుకానా తీసుకు వచ్చి రెండు వేపులా యిద్దరమూ పట్టుకొని దానిమీద ఒకమారు కప్పినాము. పిల్లికి కొత్త గాభరా పుట్టింది. చెంబు తీవ్రంగా నేలను పెట్టికొట్టుతోంది. గోళ్లన్నీ బయటకు తీసి బరుకుతోంది.

జంబుకానామీద చేతులువేసి దానిని అదిమిపట్టినాను నేను. మావాడు నెమ్మదిగా జంబుకానా ఎత్తుతూ—చెంబు ఒక్కమారు లాగినాడు. చెంబు జారిపోయింది. మళ్లీ చెంబు నెమ్మదిగా పట్టుకుని చుట్టూరా తిప్పి లాగినాడు. లాగి చెంబుతో కూడా ఒక్కమాటు మంచం ఎక్కేడు. పిల్లి ఒక్కగంతువేసి పారిపోయింది. పోయి తల్లితో ఫిర్యాదు చేసింది.

మరునాడు తల్లీ పిల్లా మళ్లీవచ్చారు. మావల్ల ఏమీతప్పు లేదుకదా, అని తల్లి గ్రహించింది కాబోలు, మమ్మల్ని

ఏమీ అడగకుండా యిటూ అటూ తిరిగి పోయింది. పోయి పిల్లిపిల్లకు నీతి వుపదేశం చేసివుంటుంది.

"అన్నం లేదని వాళ్లమీద ఫిర్యాదుచేసే బదులు—ఎలక పిల్లన్ని పట్టుకుపోరాదా" అనీ — "పరుపుచుట్టమీద పండుకో నియ్యకపోతే వెచ్చగా వుంటుంది పొయ్యిపెడలో పడుకో కూడదా, యీమాత్రం దానికి నాతో ఫిర్యాదు చెయ్యాలా, ఎప్పటికప్పుడు యిలాగ నేను నీతులు చెప్తూ వుంటేనే ప్రపంచంలో నెగ్గలేకుండావున్నావు. నేను లేకపోతే ఏమి చేద్దువో" అనీ— "వెధవసంత వచ్చింది, ఎంతవరకని సర్దుకురా"ననీ ఏమోమో అనివుంటుంది. బహుశా మమ్మలందరినీ అది తిట్టిందేమో అనికూడా నా అనుమానం. చెంబు విషయంలో ఏమి నీతి వుపదేశించిందో తెలియలేదు. ఎంచేతనంటే మరునాటినుంచీ యథాప్రకారం పాలచెంబు నాకడం అది ప్రారంభించిందికాని దాని తలమాత్రం మళ్లీ చెంబులో చిక్కుకోలేదు.

ఇంతకే, యింత అనుభవమైన తరువాత మళ్లీ, నీతివున్న పిల్లైతే, మాయింటికి రాదనుకున్నాను. ఈ పిల్లివిషయమై నాకు మంచి అభిప్రాయం పోయింది. నీతిలేకపోయాక ఇంక బతకడం ఎందుకు? చెంబుగొడవ తలచుకొని మాయింటికి యీపిల్లి రాదుగదా, అనుకుంటూంటే నాకు ఆశాభంగమైంది. పిల్లిమళ్లీ యింటికిరాకుండా చెయ్యడానికి ఒకవుపాయం వుందని నాస్నేహితు డొకడు నాతో రహస్యంగా చెప్పినాడు. జాగ్రత్తగా పిల్లిని పట్టుకొని దానిని ఒక కుండలో పెట్టవలెనట. ఆకుండమూతి కట్టివెయ్యవలెను. తరవాత జాగ్రత్తగా

ఆకుండను యింటికప్పుమీదకు తీసుకవెళ్లవలెను. ఆ కుండను ఆ కప్పుమీదనుంచి దొర్లించవలెను. కుండ దొల్లిదొర్లి ఒక్క మారు రంయిమని కిందబడి ధమ్మ్మని పగులుతుంది. పిల్లి మళ్లీయింటికిరాదు. ఈవుపాయం చాలామంచి దని నాకు తోచింది. ఏమంటారా?—మొదట చీకటికుండలో కదలలేక మెదలలేక కూచోవడం—తరవాత కుండ దొర్లుతూన్నప్పుడు, భూకంపం వచ్చి భూమి అల్లల్లాడిపోతున్నట్లు గొడవా, ధ్వనీ, గిర్రుగిర్రున కుండలో పిల్లి మంత్రాలూ,—తరవాత గాలి లోంచి పడడం—అలాగ పడేటప్పుడు, శబ్దమూ, దొర్లడంఆగి, ఒక్కమారు శబ్దంగా, అప్రయత్నంగా, ఎక్కడకో పాతాళ లోకానికి పోతూన్నట్లుండడమూ—తరవాత పిడుగు పడ్డట్లు ధామ్మ్మని శబ్దమూ,—కుండ పెంకులూ, చీకటిలోంచి ఒక్క మారు వెల్తురూ——ఈ అనుభవాలన్నిటివల్లా పిల్లికి మతిపోయి తీరుతుంది. మళ్లీ ఎప్పుడు మీాయింట్లో అది కాలుపెట్టదు.

ఈ సలహాప్రకారం చెయ్యవలెనని నేను తీవ్రంగా ఆలో చిస్తున్నాను. కాని ఏనాటికానాడు, మాయింట్లోపిల్లి పెద్దదై మమ్మల్నందరినీ నిర్లక్ష్యభావంతో చూడడమున్నూ పట్టుకో బోతే తిరగబడి కరవబోవడమున్నూ — చేస్తూవుండడంవల్ల దానిని పట్టుకోవడం మాత్రం చాలాకష్టంగావుంది. పిల్లికి విశ్వాసం లేదు మొత్తంమీాద. పుట్టినప్పటినుంచి మా యింట్లో అన్నం తిని బతుకుతూ, మా యింట్లో ఎలకలను తిని పెరుగుతూ, మేము పట్టుకోవాలంటే దొరక్క పోవడం కన్న అవిశ్వాస మేమిటి?

కుక్కపిల్ల అలాగ కాదు. ఎప్పుడు పట్టుకోవాలంటే అప్పుడు దొరుకుతుంది పాపము. ఈప్రయోగం కుక్కపిల్ల విషయంలో చేద్దును కాని—కుక్కలనుచూస్తే నాకు కోపమని చెప్పనే చెప్పేను మొదట.

1924

---

*P*rinted at Kalyani *P*ress, Tenali. Q. H. G 79 A
For Navya Sahitya *P*arishat, Guntur Q. H. No. G. 80
Cat. D., 19-5-46—Copies 1000.